

Sygn. akt I PK 230/15

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa E. P.
przeciwko Zespołowi Opieki Zdrowotnej w S.
o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 czerwca 2016 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Olsztynie
z dnia 25 maja 2015 r., sygn. akt IV Pa 56/15,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i nie
obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Olsztynie wyrokiem z dnia 25 maja 2015 r. oddalił apelację powoda E. P. od wyroku Sądu Rejonowego - Sądu Pracy w Szczytnie z dnia 30 stycznia 2015 r., którym zasądzone od pozwanego Zespołu Opieki Zdrowotnej w S. (dalej jako Szpital) na rzecz powoda kwotę 8.760 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę i oddalono powództwo w pozostałej części.

Sąd Okręgowy stwierdził, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy zasądzenie na rzecz powoda, będącego przewodniczącym zakładowej organizacji związkowej i korzystającego z ochrony przewidzianej w art. 39 k.p., odszkodowania z tytułu niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę było w pełni

uzasadnione. Mając na uwadze, że na zajmowanym stanowisku pracy powód nie wykonuje żadnych obowiązków i brak było możliwości powierzenia mu innej pracy, dodatkowo dopuszcza się on zachowań, które naruszają dobre imię i wizerunek pracodawcy, wpływających na morale innych pracowników, Sąd Okręgowy uznał, że uwzględnienie żądania przywrócenia do pracy byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiódł powód E. P., zaskarżając wyrok w całości, wniósł o jego zmianę i przywrócenie go do pracy na poprzednich warunkach oraz o zasądzenie na jego rzecz wynagrodzenia za okres pozostawania bez pracy, ewentualnie o przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozparzenia.

Skarga kasacyjna została oparta na podstawach naruszenia przepisów postępowania oraz przepisów prawa materialnego tj.: 1) art. 385 k.p.c. przez oddalenie apelacji jako bezzasadnej, mimo że w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji: a) błędnie ustalono, że skarżący ma prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, tym samym naruszając art. 5 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 192 ze zm., dalej jako ustawa o zwolnieniach grupowych) w związku z art. 39 k.p., błędnie zastosowano art. 40 k.p., wyłączając zastosowanie reguły zawartej w art. 39 k.p., b) naruszono art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 1881) przez wypowiedzenie stosunku pracy bez zgody organizacji związkowej, c) naruszono art. 233 § 1 i 2 k.p.c. przez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów polegające na daniu wiary jedynie pozwanemu i pominięcie niektórych dowodów, d) naruszono art. 328 § 2 k.p.c. przez brak uzasadnienia pominięcia niektórych dowodów, e) naruszono art. 8 k.p. przez jego zastosowanie przy nieuwzględnieniu całokształtu okoliczności faktycznych przedmiotowej sprawy, 2) art. 233 § 1 i 2 k.p.c. przez niedokonanie wszechstronnej analizy materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w szczególności przez pominięcie dowodów z opinii poprzednich dyrektorów Szpitala, 3) art. 328 § 2 k.p.c. przez nieuzasadnione pominięcie niektórych dowodów, jak również nieodniesienie się do zarzutów apelacji, między innymi do wiarygodności

przedłożonych przez pozwanego oświadczeń kierowników działów, jak i wskazywanej przez skarżącego faktycznej przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę, 4) art. 8 k.p. przez jego rażące nadużycie przy nieuwzględnieniu całokształtu okoliczności faktycznych, w szczególności z pominięciem ważnych dowodów przy błędnych ustaleniach faktycznych, co skutkowało jego niewłaściwym zastosowaniem, 5) art. 5 ust. 5 pkt 1 ustawy o zwolnieniach grupowych przez jego niezastosowanie.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. tj. oczywiste uzasadnienie skargi „wobec rażących naruszeń postępowania i prawa materialnego przez Sąd Okręgowy w Olsztynie, a także przez Sąd Rejonowy w Szczytnie (...). Orzeczenia te są wynikiem niezgodnego z prawem oraz poczuciem sprawiedliwości procedowania. Wady te w niewątpliwy sposób wpłynęły decydująco na wynik przedmiotowej sprawy. Ponadto, z uwagi na fakt, iż w toku procedowania doszło do pominięcia materiału dowodowego i braku uzasadnienia takiego stanowiska, błędnych ustaleń faktycznych i bezkrytycznego przyjęcia stanowiska pozwanego, rażąco naruszony został art. 8 k.p. Przepis, który ma chronić przed ewentualnym nadużyciem prawa, sam został – w tej konkretnej sytuacji – nadużyty”.

W odpowiedzi na skargę pozwany Zespół Opieki Zdrowotnej w S. wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie od skarżącego na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

W pierwszej kolejności wskazać należy, że art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej wymienia obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wywodu prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując wymogi skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych

przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie „przedsądu”, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach „przedsądu” bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia.

Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007; z dnia 10 marca 2008 r., III UK 4/8, LEX nr 459291; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 404134; z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392). Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest, zatem zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek „przedsądu” ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego w tym przedmiocie.

Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁴ § 1 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje skarżącego do przedstawienia wyvodu prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Jednak o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2008 r. II PK 347/07, LEX nr 465860).

W skardze kasacyjnej nie ma uzasadnienia wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania w powyższym rozumieniu, ponieważ w jego treści skarżący odwołuje się jedynie pobieżnie do podstaw kasacyjnych, a ponadto brak w nim jakichkolwiek argumentów na poparcie twierdzenia o oczywistej zasadności skargi, zwłaszcza, że rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, gdyż tylko one decydują o wyniku „przedsądu”. Skarżący swoją „argumentację” w tym zakresie ogranicza do stwierdzenia, że o oczywistym uzasadnieniu skargi stanowią „rażące naruszenia postępowania i prawa materialnego” przez Sądy obu instancji, skutkiem czego wydane w sprawie orzeczenia „są wynikiem niezgodnego z prawem oraz poczuciem sprawiedliwości procedowania”. Należy przy tym zauważyć, że potencjalne stwierdzenie oczywistego naruszenia wskazanego w podstawach skargi przepisu prawa materialnego tj. art. 8 k.p. wymagałoby kolejnej (ponownej) weryfikacji i oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, co usuwa się na ogół i co do zasady spod weryfikacji kasacyjnej (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Na marginesie należy zaznaczyć, że w myśl utrwalonej linii judykatury kwestia prawidłowego zastosowania art. 8 k.p. nie może być uznana za argument wskazujący na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, gdyż przepis ten ma z natury charakter generalny, niedookreślony i jego zastosowanie jest ściśle uzależnione od konkretnych okoliczności faktycznych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 252/08, LEX nr 736733).

Z powyższych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.